

Pristina U Egzilu

Author: [Gjeraqina Tuhina](#)

Kosovski Albanci u Skoplju imaju cudan osecaj kao da su kod kuce: na ulicama i po kaficima, svi su tu. Medjutim, nesto ipak nije u redu, i mnogi jos uvek nedostaju...

Kada sam stigla sa Kosova, ocekivala sam da zateknem Makedoniju onakvu kakvu sam je uvek poznavala, Makedoniju koju sam posetila pre nekoliko sedmica. Medjutim, umesto toga zatekla sam Pristinu.

Bukvalno, sirom Makedonije, u Tetovu, Gostivaru, Kicevu, a pogotovo u Skoplju, ceo glavni grad Kosova sada se nalazi u Makedoniji. Svuda gde sam bila, videla sam prijatelje od kuce, od kojih neke nisam videla nedelju dana, a neke jako dugo vremena. Ulice pripadaju nekom drugom gradu, ali imam osecaj kao da hodam centrom Pristine.

Na prvi pogled, izgledalo je divno, cak su neki ljudi odavali utisak kao da se zabavljaju. Kafici su bili puni ljudi koje poznajem. Videla sam sve svoje prijatelje.

Otisla sam na veliku otvorenu pijacu u Skoplju da kupim neke licne stvari koje naravno nisam ponela sa sobom. Ljudi u Makedoniji - odnosno, Albanci u Makedoniji - su nas srdacno docekali. Medjutim, sami Makedonci govore o "promeni demografske situacije" u zemlji i lose su raspolozeni: oseca se tenzija. Medjutim, Albanci su toliko gostoljubivi prema Kosovarima da to cak i dirljivo.

Ovo je trenutak kada se mozemo uveriti ko je ziv. Jos uvek ne razgovaramo o mrtvima posto se jos nista ne moze potvrditi. Ali, barem znamo ko je ziv jer smo se videli.

Sto se mene tice, najljepi trenutak je bio kada sam ugledala moje kolege novinare, koje nisam videla barem nedelju dana. Od svih njih, najznacajni je bio Baton Hadziu, urednik dnevnika Koha Ditore, za koga se mislilo da je mrtav.

Najpre sam ga videla u ogromnom redu na granici. Prepoznala sam njegov automobil i njegove tablice, sedam kilometara duboko u jugoslovensku teritoriju. Ali nikad ne bih pomislila da je to on.

Nosio je sesir, i obrijao je bradu. Sluzbeno je jos uvek bio mrtav. Ocgledno je bio prestravljen i hteo je da se sakrije. Bilo je mnogo glasina o srpskim agentima i niko se nije osecao bezbedno sve dok nije presao preko granice.

Kada sam ga konacno prepoznala, skoro sam poludela. Htela sam da skocim i da ga izljubim. Medjutim, njegov pogled je bio jasan: nisi me videla.

Mnogi drugi Albanci, ljudi koji su pametniji od mene, su ga takodje videli. Ali nisu dali na znanje da su ga prepoznali. Jedino sto im je bilo potrebno bilo je da ga vide da bi se uverili: "Baton je ziv."

Sto se mene tice, bilo je to kao da sanjam. Kao da ne mogu da verujem sve dok ga ne dotaknem. Kada smo se konacno sreli sledeceg dana, samo smo plakali i plakali. Vikala sam na njega da me je kostao pet godina zivota. On se samo smesio.

A samo ispod površine ovog karnevalskog osećanja, ljudi iz Pristine zaista placu. To me je zapanjilo, pogotovo muskarci. Plakali su i plakali zbog svega kroz šta su prošli.

Mi smo još uvek u soku. Suviše smo ponosni da bi priznali da smo izbeglice. Ljudi sada koriste nove izraze, poput onog "deportovane osobe." Bilo šta samo da bi izbegli da priznaju šta se zaista dogodilo.

U mnogim kaficima, ljudi ozbiljno govore o tome kako će se vratiti kućama u roku od nekoliko nedelja. Oni veruju da će NATO nastaviti da deluje i da će pobediti rat, a oni će onda biti u stanju da se vrate. Čak su i nestrpljivi.

Ali zapravo sve što imaju je nada - što se mene tiče, ja se bojim da je to samo prevelika nada, samo san. Oni bi želeli da su te dve nedelje nešto privremeno, kao neki san. Oni bi da se pretvaraju da se to nije dogodilo, da se sve može vratiti na staro. Čak iako više nemamo nikakvu organizaciju. Iako su mnogi mrtvi. Iako smo, u stvari, u Makedoniji.

A da bi se prisetili, dovoljno je samo da provedete pola sata nazad na granici. Da vidite ogroman broj izbeglica koji su tu kao u klopci, čekaju na zimi i zlo vam je. A kada u stvari sedite sa ljudima u kaficima i pričate sa njima, čujete iste priče: policajci, isterivanja, vozovi.

Neki su čak pokušali da telefoniraju kući. Razgovarala sam sa sedam ili osam prijatelja koji su nazvali svoje kuće. I uvek je isto. Neko im odgovori na srpskom. Oni pitaju, "Da li je to kuća te i te porodice." Njihov odgovor je jasan. "Ne znam čija je bila ranije, ali sada je moja."

Uprkos atmosferi na ulicama, nešto ipak nije u redu. Nešto se tu ne slaže. Ne znamo tačno o čemu se radi. Ali ne želimo o tome da razmišljamo.

Djeracina Tuhina je dopisnik IWPR-a.

Location: [Macedonia](#)
[Kosovo](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/pristina-u-egzilu>